

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

**Виконавчий комітет
Білгород-Дністровської
міської ради
Одеської області**
вул. Михайлівська, 56,
м. Білгород-Дністровський,
Одеська область, 67700

*Стосовно пропозицій щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) розглянула проект рішення виконавчого комітету Білгород-Дністровської міської ради Одеської області «Про затвердження положення про комісію з визначення розміру та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього листом виконавчого комітету Білгород-Дністровської міської ради Одеської області від 18.03.2021 № 35/558.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії з питань бюджету, фінансів, соціально-економічної політики, інвестицій та ринкових відносин, а також аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

Пунктом 1 проекту рішення передбачається затвердити Положення про комісію з визначення розміру та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам на території Білгород-Дністровської міської ради, форму акта щодо визначення та відшкодування розміру збитків власникам землі та землекористувачам на території Білгород-Дністровської міської ради, та форму заяви на врегулювання спору у досудовому порядку (далі - проект Положення).

Земельні відносини в Україні регулюються Конституцією України, Земельним кодексом України, а також прийнятими відповідно до них нормативно - правовими актами.

Статтею 156 Земельного кодексу України (далі – Кодекс) передбачені підстави відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.

АСУД "ДОК ПРОФ З"

ВИХ №1959/0/20-21 від 16.04.2021

Кучер Олексій Володимирович

КЕП Кучер Олексій Володимирович

58E2D9E7F900307B040000003BF53000408B8E00

Державна регуляторна служба України

ВИХ №1959/0/20-21 від 16.04.2021

Частиною третьою статті 157 Кодексу визначено, що порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі і землекористувачам встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.1993 № 284 затверджений Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам (далі - Порядок).

Згідно із пунктом 2 Порядку розміри збитків визначаються комісіями, створеними Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад. До складу комісій включаються представники Київської, Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (голови комісій), власники землі або землекористувачі (орендарі), яким заподіяні збитки, представники підприємств, установ, організацій та громадяни, які будуть їх відшкодовувати, представники територіальних органів Держгеокадастру, Держекоінспекції, фінансових органів, органів у справах містобудування і архітектури. Результати роботи комісій оформляються відповідними актами, що затверджуються органами, які створили ці комісії.

Методика визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2007 № 963 (далі - Методика) і спрямована на визначення розміру шкоди, заподіяної державі, територіальним громадам, юридичним та фізичним особам, на всіх категоріях земель внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу.

Відповідно до вимог пункту 7 Методики розрахунок розміру шкоди, заподіяної державі, територіальним громадам внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу, проводиться Держекоінспекцією та її територіальними органами або Держгеокадастром та його територіальними органами, а розміру шкоди, заподіяної юридичним та фізичним особам, - територіальними органами Держгеокадастру.

Відповідно до вимог пункту 34 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради здійснюється вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин.

Разом з тим проект Положення не відповідає вимогам Кодексу та Порядку, зокрема у такому.

1. У проекті Положення зазначається, що воно визначає порядок визначення та відшкодування збитків, заподіяних власникам землі та землекористувачам, які заподіяні використанням земельних ділянок без правовстановлюючих документів та в інших випадках, коли особа використовує земельну ділянку з порушенням земельного законодавства, та спрямовано на створення єдиних організаційно-правових та економічних засад визначення

розмірів і порядку відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам в місті Білгороді-Дністровському.

Проте, жодним нормативно-правовим актом, із наведених у преамбулі до проекту рішення, ні іншими законодавчими актами України не надано повноважень органам місцевого самоврядування своїми рішеннями затверджувати порядок визначення та відшкодування збитків власників землі та землекористувачам. Пропонуємо зазначені норми виключити із проекту Положення.

2. Пункт 1.3 проекту Положення пропонуємо привести у відповідність до вимог статті 156 Кодексу, якою встановлений перелік підстав відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.

3. Пропонуємо пункт 2.9 проекту Положення привести у відповідність до вимог абзацу другого пункту 2 Порядку, яким встановлений склад комісії.

4. Пунктом 2.7 проекту Положення пропонується передбачити зберігання протоколів засідання комісії протягом трьох років з дати їх оформлення.

Статтею 257 Цивільного кодексу України встановлено загальну позовну давність тривалістю у три роки. З урахуванням зазначеного, встановлення строку зберігання протоколів терміном три роки може ускладнити процесуальні права сторін у разі судового оскарження.

Також зазначаємо, що трирічний період зберігання протоколів не відповідає вимогам наказу Міністерства юстиції України від 12.04.2012 № 578/5 «Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів».

5. Пунктом 2.10 проекту Положення пропонується передбачити запрошення представників підприємств, установ, організацій та громадян, які допустили порушення вимог законодавства у сфері земельних відносин, за 5 календарних днів до дня засідання комісії.

Натомість, Нормативами і нормативними строками пересилання поштових відправлень, затвердженими наказом Міністерства інфраструктури України від 28.11.2013 № 958, встановлені наступні нормативні строки пересилання простої письмової кореспонденції операторами поштового зв'язку (без урахування вихідних днів об'єктів поштового зв'язку): місцевої - Д+2; пріоритетної - Д+1, у межах області та між обласними центрами України (у тому числі для міст Києва, Сімферополя, Севастополя) - Д+3, пріоритетної - Д+2; між районними центрами різних областей України (у тому числі для міст обласного підпорядкування) - Д+4, пріоритетної - Д+3; між іншими населеними пунктами різних областей України - Д+5, пріоритетної - Д+4, де Д - день подання поштового відправлення до пересилання в об'єкті поштового зв'язку або опускання простого листа чи поштової картки до поштової скриньки до початку останнього виймання; 1, 2, 3, 4, 5 - кількість днів, протягом яких пересилається поштові відправлення. При пересиланні рекомендованої письмової кореспонденції зазначені у пункті 1 цього розділу нормативні строки пересилання збільшуються на один день.

Крім того, встановлені проектом Положення строки унеможливають належну підготовку відповідних документів запрошених на засідання

представників підприємств, установ, організацій та громадян.

Також пропонуємо з метою забезпечення прав осіб на захист передбачити можливість надсилання зазначеним представникам попереднього розрахунку збитків.

6. Пунктом 4.1. проекту Положення передбачається встановити, що повторне відкладання розгляду питання може мати місце лише за наявності поважних причин, підтверджених письмово. Пунктом 4.2. проекту Положення передбачається визнати, що відсутність особи, що завдала шкоду, при повторному розгляді питання щодо визначення розміру збитків не зупиняє його розгляду та не є перешкодою для прийняття Комісією відповідного рішення.

Статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованою Законом України № 475/97-ВР від 17.07.97 «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції», кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

З урахуванням зазначеного, прийняття проекту Положення в запропонованій редакції може порушити права осіб на ефективний засіб юридичного захисту.

7. Звертаємо увагу, що пункт 5.6 проекту Положення не відповідає вимогам пункту 5 Порядку.

Враховуючи наведене вище, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципами доцільності – обґрунтування необхідності запровадження державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми, та адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі - АРВ), зокрема його зміст, структура та наповнення, не відповідають вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі - Методика).

У розділі I АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб.

Разом з тим, в АРВ розробником не проаналізовано існуюче правове регулювання господарських та адміністративних відносин щодо яких склалась проблема, не доведено, чому існуючі регулювання не вирішують проблему та потребують вдосконалення. При визначенні проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився лише текстовим описом проблеми. Не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, визначали її масштаб та важливість, а також

не охарактеризовано та не оцінено сфери життя та діяльності, на які проблема має найбільший негативний вплив.

У розділі II АРВ ціль сформульована загальними критеріями, без визначення числових показників, що у подальшому не дасть можливості визначити ступінь її досягнення запропонованим регулюванням. Також розробником не визначені індикатори зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання, а тому зробити висновок, чи є цілі реально досяжними не вбачається можливим.

У розділі III АРВ розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не проаналізував вигоди та витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Окремо наголошуємо, що АРВ не наповнений інформацією щодо суб'єктів господарювання, на яких справляє вплив даний проект регуляторного акта, та не проведені розрахунки витрат, які понесуть суб'єкти господарювання, громадяни та держава, як внаслідок впровадження проекту рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Зазначене не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, на скільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та на скільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Через відсутність у розділі III АРВ даних щодо суб'єктів господарювання, на яких справляє вплив даний проект регуляторного акта, не здійснений розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (Тест малого підприємництва) згідно з додатком 4 до Методики, що унеможливорює виміряти вплив регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначити необхідність вирівнювання навантаження на суб'єктів малого підприємництва шляхом запровадження компенсаторних механізмів.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV розробником не доведений вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовані причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного.

У розділі V АРВ розробником не описаний механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

У розділі IX АРВ розробником зазначено, що повторне відстеження буде проводитись за три місяці до дня закінчення визначеного строку, але не пізніше дня закінчення визначеного строку з метою оцінки ступеня досягнення актом визначених цілей.

Однак, враховуючи те, що строк дії рішення не визначений, відповідно до статті 10 Закону, повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється через рік з дня набрання ним чинності або набрання чинності більшістю його положень, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим

актом або більшістю його положень, якщо рішенням регуляторного органу, який прийняв цей регуляторний акт, не встановлено більш ранній строк.

Таким чином, у зв'язку з неналежною підготовкою АРВ, зокрема відсутністю у ньому всієї необхідної інформації та розрахунків, розробником не доведена відповідність проекту рішення принципам державної регуляторної політики таким, як збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та ефективність - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Підсумовуючи наведене вище, пропонуємо привести проект рішення виконавчого комітету Білгород-Дністровської міської ради Одеської області «Про затвердження положення про комісію з визначення розміру та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам» у відповідність до вимог чинного законодавства України, з урахуванням наданих зауважень та пропозицій, а аналіз регуляторного впливу – до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

Про результати розгляду цього листа поінформувати Державну регуляторну службу України.

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР

